

Vergaderjaar 2017–2018

34 687

Wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 15 december 2017

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

INHOUDSOPGAVE

blz.

I	ALGEMEEN	2
1.	Inhoud van het wetsvoorstel	2
2.	Wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de Handelsregisterwet 2007	2
2.1	Achtergrond	2
2.2	Terugmelding van onjuistheden in niet-authentieke gegevens	3
2.3	Delegatie van de autorisatie om te mogen zoeken op natuurlijke personen	4
3.	Overige wijzigingen	4
3.1	Versterking van de rol van de KvK bij bestrijding malafide praktijken	4
3.1.1	Ontbinding van rechtspersonen	4
3.2	Inputfinanciering	5
3.3	Voorbehoud van het databankenrecht	5
3.3.1	Inleiding en wettelijke context	5
3.3.2	Databankenrecht	6
3.3.3	Ontwikkelingen	6
3.4	Invordering van op basis van de Wet op de Kamer van Koophandel verschuldigde vergoedingen	6
4.	Regeldruk	7
5.	Uitgebrachte adviezen	7

I. ALGEMEEN

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel wet tot wijziging van onder andere de Handelsregisterwet 2007. Deze leden hebben hierover een aantal vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Zij hebben hierover enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van dit wetsvoorstel en hebben daarover enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel en willen graag nog enkele vragen voorleggen.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij hebben hierbij enkele vragen en opmerkingen.

1. Inhoud van het wetsvoorstel

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat diverse bepalingen in de wet nader zullen worden uitgewerkt in algemene maatregelen van bestuur (amvb's). Kan de regering bevestigen dat de voorhangprocedure die geldt voor de amvb's, voor alle uit dit wetsvoorstel voortvloeiende amvb's van toepassing is? Bovendien vragen deze leden te bevestigen dat bij het opstellen van deze lagere regelgeving ook in overleg zal worden getreden met belanghebbenden, zoals het Platform Datagebruikers.

De leden van de GroenLinks-fractie hechten belang aan het stimuleren van innovatie, het aanpakken van misstanden in het bedrijfsleven, transparantie en open data en vragen of het gewenst en nuttig is om alle informatie over bedrijven van het handelsregister gratis aan eenieder te verschaffen op toegankelijke wijze. Deze informatie zou ook door een machine uitleesbaar moeten zijn. Dit biedt namelijk mogelijkheden voor innovatie en maakt het ook makkelijker om misstanden te onderzoeken en aan het licht brengen, bijvoorbeeld op het gebied van belastingontwijking en -ontduiking; ook voor buitenlandse belastingdiensten. Deze leden verwachten dan ook dat de misgelopen baten van het gratis beschikbaar stellen van deze data mee dan gecompenseerd worden door deze maatschappelijke, economische en financiële voordelen. Bovendien betalen burgers en bedrijven nu dubbel aan het handelsregister: het handelsregister wordt zowel via belastingen als de prijs voor het opvragen van informatie gefinancierd. In andere landen zijn handelsregisters al gratis opengesteld. Is de regering bereid het gratis beschikbaar stellen van deze data te overwegen en te verwerken in deze wetswijziging? Zo nee, waarom niet? Hoe denkt zij dan wel de gewenste verbeteringen op het terrein van transparantie, innovatie en handhaving te bewerkstelligen?

2. Wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de Handelsregisterwet 2007

2.1 Achtergrond

De leden van de VVD-fractie constateren dat er behoorlijk wat tijd is genomen sinds de evaluatie van de Handelsregisterwet 2007 voor het opstellen van onderhavig wetsvoorstel. Wat is de reden daarvan?

De leden van de CDA-fractie lezen dat de evaluatie is uitgevoerd in 2012 over de periode 2008–2011. Deze leden vragen in hoeverre ervaringen vanaf 2012 met de Handelsregisterwet 2007 zijn meegenomen bij het wetsvoorstel. Kan de regering aangeven of het voorliggende wetsvoorstel toekomstbestendig is of dat de kans aanwezig is dat deze wet op korte termijn nogmaals aangepast zal moeten worden in verband met nieuwe ontwikkelingen?

De leden van de D66-fractie nemen kennis van artikel 63 van de Handelsregisterwet 2007 over een evaluatiebepaling, waarin bepaald is dat binnen vier jaar na de inwerkingtreding van de Handelsregisterwet 2007 een verslag aan de Kamer aangeboden moet worden over de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. Het evaluatieonderzoek door onderzoeksbureau Berenschot in 2012 toonde aan dat er zorgen waren over het verdere verloop van de implementatie van de Handelsregisterwet 2007, waarbij het vooral om de kwaliteit van het handelsregister en administratieve lasten ging. Deze leden spreken in het kader hiervan hun zorgen uit over de mogelijke administratieve lasten voor grote afnemers ten aanzien van de ontsluiting van handelsregisterinformatie. Zij zijn van mening dat hergebruik van overheidsinformatie zo vrij mogelijk toegankelijk moet zijn vanwege democratische controle, maar ook om bedrijven of organisaties te faciliteren bij het ontwikkelen en aanbieden van producten of diensten. Hoe gaat de regering ervoor zorgen dat commerciële exploitatie niet ingeperkt wordt en ondernemerschap niet afgeremd wordt?

De leden van de SP-fractie lezen in de memorie van toelichting dat de evaluatie van de Handelsregisterwet 2007 in 2012 heeft plaatsgevonden. Deze leden zijn benieuwd in hoeverre de regering sindsdien kennis heeft genomen van de ervaringen met de Handelswet 2007 en in hoeverre die zijn betrokken bij het wetsvoorstel.

2.2 Terugmelding van onjuistheden in niet-authentieke gegevens

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat in het voorstel de verplichting tot terugmelding van onjuistheden met betrekking tot niet-authentieke gegevens wettelijk verankerd. Terugmelden lijkt in de memorie van toelichting beperkt tot geconstateerde onjuistheden in gegevens die verstrekt zijn voor uitoefening van de publieke taak. Klopt deze lezing? Zou het niet logisch zijn ook onjuistheden terug te melden indien gegevens om andere redenen zijn opgevraagd?

De leden van de VVD-fractie constateren dat terugmelden plaats dient te vinden in geval van «gerede twijfel». Deze leden vragen wat de definitie is van dit begrip. Welke mogelijkheden heeft de Kamer van Koophandel (KvK) indien een orgaan niet tot terugmelden is overgegaan? Zij vragen waarom er niet voor gekozen is om de KvK een onderzoekstaak toe te bedelen over niet-authentieke gegevens. Heeft de KvK nu helemaal geen eigen taak met het oog op niet-authentieke gegevens? Indien organen onjuistheden terugmelden, zal de KvK deze behandelen met inachtneming van de artikelen 33 tot en met 37. De leden van de VVD-fractie vragen of in de procedure een termijn is opgenomen waarbinnen de KvK de terugmelding dient af te wikkelen. Tevens vragen deze leden of er een regeling is dat de KvK het meldende orgaan informeert op welke wijze de terugmelding is behandeld en afgewikkeld.

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) met een eigen onderneming welke elders dan op hun woonadres is gevestigd, toch met een woonadres worden vermeld vanwege de fiscale gegevens die als basis dienen. Klopt dit? Indien dit zo, dan vragen

deze leden of overwogen is dat aan te passen en in de openbare registers alleen het bedrijfsadres te registreren.

2.3 Delegatie van de autorisatie om te mogen zoeken op natuurlijke personen

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat inzage in de gegevens gerangschikt op natuurlijke personen is voorbehouden aan een strikt aangewezen groep bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak. Deze leden vragen of het mogelijk is dat natuurlijke personen inzage kunnen krijgen in hun eigen in het register opgenomen gegevens. Zo nee, dan vragen zij of dit niet mogelijk zou moeten zijn, mede met het oog op de privacywetgeving.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de regering aangeeft dat de doelstelling van het handelsregister vereist dat het register een openbaar karakter heeft. De regering geeft aan dat iedereen inzage kan krijgen in het handelsregister en daarmee in de ingeschreven gegevens van ondernemingen en rechtspersonen en de gedeponeerde bescheiden. Kan de regering nader toelichten welke gegevens uit het handelsregister op dit moment openbaar zijn en welke niet? Zou het verstandig zijn om meer open data te creëren of zitten hier risico's aan?

3. Overige wijzigingen

3.1 Versterking van de rol van de KvK bij bestrijding malafide praktijken

De leden van de VVD-fractie nemen met instemming kennis van de voorstellen ter versterking van de rol die de KvK speelt bij de bestrijding van malafide praktijken. Daarbij wordt een basis geregeld voor de nadere verwerking van bestuursverboden. De Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht van de Koninklijke Notariële Broederschap en de Nederlandse Orde van Advocaten (CGV) vraagt of de voorgestelde wettekst de in de memorie van toelichting gegeven toelichting dat niet alleen ontslag als bestuurder moet worden aangeboden en geregistreerd, maar ook het daarmee samenhangende bestuursverbod, wel volledig dekt. Deze leden verzoeken de regering op deze vraag in te gaan. Tot slot vragen zij hoe de versterkte rol van de KvK bij de bestrijding van malafide praktijken zich verhoudt tot informatie die beschikbaar is voor screening door RADAR/Dienst Justis in het kader van toezicht op rechtspersonen.

De leden van de CDA-fractie steunen de regering om fraude in het handelsverkeer zo veel mogelijk te voorkomen en zo effectief mogelijk te bestrijden. Kan de regering nader toelichten wanneer en op welke wijze de KvK signalen die duiden op bepaalde vormen van malafide handelen actief door gaat geven aan toezichthouders en opsporingsinstanties? Kan de regering aangeven welke rol er voor de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) dan wel enige andere bijzondere opsporingsdienst is om naast en in aanvulling op het toezicht van de KvK op te sporen en zo nodig in te grijpen?

3.1.1 Ontbinding van rechtspersonen

De leden van de VVD-fractie vragen met betrekking tot de aanscherping van de regels voor de ontbinding van rechtspersonen waarom gekozen is voor publicatie in de Staatscourant en niet voor publicatie op de website van de KvK. Tot slot vragen deze leden, in aansluiting op opmerkingen van de CGV dienaangaande, de regering te bevestigen dat ten aanzien van de ontbinding van lege verenigingen en stichtingen zonder onderneming sprake moet zijn van een cumulatie van ontbindingsgronden.

3.2 Inputfinanciering

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat in het wetsvoorstel een gewijzigde grondslag is opgenomen voor de wijze van financiering voor het inzien of verstrekken van gegevens, de zogenoemde inputfinanciering. Deze leden constateren dat deze wijze van financiering in een tweejarige pilot is getest. Zij vragen of er aandachtspunten zijn gesignaleerd tijdens de pilot. Zo ja, welke? Op welke wijze daarmee in het voorstel is rekening gehouden? Tevens willen zij weten waarom de in september in de Staatscourant gepubliceerde gewijzigde financiële regeling handelsregister 2014 niet is aangehouden tot na de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel, nu zo evident sprake is van samenhang in wijze van financiering van afname van gegevens.

De leden van de CDA-fractie lezen dat in 2012 en 2013 er een pilot van twee jaar is gedaan met inputfinanciering en dat het de wens is van alle betrokkenen om over te gaan op inputfinanciering. Is die wens anno 2017 er nog steeds bij alle betrokkenen? Daarnaast lezen deze leden dat indien er aan de zijde van de KvK een aantoonbare kostenstijging optreedt als gevolg van wijzigingen in het informatiegebruik door afnemers (bijvoorbeeld als gevolg van wijzigingen in Europese of nationale regelgeving of in het stelsel van basisregistraties), de Minister van Economische Zaken en Klimaat in overleg treedt met de betrokken partijen over aanpassing van de bijdrage aan inputfinanciering. Kan de regering aangeven hoe dit ongeveer in zijn werk zal gaan?

De leden van de SP-fractie zijn benieuwd hoe de financiering van het Handelsregister uit de algemene middelen zich zal verhouden tot de financiering uit het verbruik door de door burgers en bedrijven betaalde vergoedingen voor afschriften, uittreksels en hergebruik.

3.3 Voorbehoud van het databankenrecht

3.3.1 Inleiding en wettelijke context

De leden van de VVD-fractie constateren dat in het voorstel wordt geregeld dat het databankenrecht ten aanzien van het handelsregister wordt voorbehouden aan de KvK. Tegelijk lezen deze leden in het regeerakkoord het voornemen om waar sprake is van algemene, openbare informatie van de overheid, te streven naar gebruik van open data. In diverse landen om ons heen wordt het handelsregister vrij en toegankelijk opengesteld. Deze leden vragen de regering commentaar te geven op deze constatering en of is overwogen het handelsregister vrij en toegankelijk open te stellen. Tevens vragen zij de regering in dit licht in te gaan op de rol van de KvK en daarbij het feit mee te nemen dat de door de KvK ontvangen vergoedingen voor informatie uit het Handelsregister deels worden aangewend voor andere activiteiten, welke andere activiteiten overlap kennen met producten en diensten die marktpartijen aanbieden.

De leden van de D66-fractie hebben voorts nog een vraag over het voorgestelde databankrechtelijk voorbehoud. In hoeverre verhoudt dit zich volgens de regering tot de Wet hergebruik overheidsinformatie?

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat overheidsinformatie zo vrij mogelijk toegankelijk moet zijn en data door burgers en bedrijven gebruikt moeten kunnen worden. Deelt de regering dit standpunt? Deze leden hechten veel waarde aan het belang van open data. Is de regering van mening dat de KvK via de gewijzigde Handelsregisterwet een databankrecht heeft of verwerft? Zo ja, in hoeverre is de regering van mening dat dit aansluit bij het principe van open data?

De leden van de SP-fractie vragen de regering hoe de prijs van uit het handelsregister opgevraagde informatie (afschriften of uittreksels) zich verhoudt tot de door de KvK gemaakte kosten. Deze leden zijn eveneens benieuwd hoe deze zich verhouden tot de situatie in andere vergelijkbare landen.

3.3.2 Databankenrecht

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat de KvK vanwege het databankenrecht voorwaarden kan opleggen aan het doorleveren van gegevens door publieke afnemers aan private partijen. Deze leden vragen de regering om te bevestigen dat het opleggen van dergelijke voorwaarden zich niet uitstrekt tot private informatieleveranciers. Tevens vragen zij de wet alsdan te verduidelijken.

De leden van de CDA-fractie lezen dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de KvK wordt gefinancierd door opbrengsten uit de verkoop van producten en diensten en een rijksbijdrage. Kan de regering in een financieel overzicht uiteen zetten hoe deze inkomsten er precies uitzien, hoe de uitgaven er uit zien en hoe de inkomsten en uitgaven de afgelopen jaren zijn veranderd?

De leden van de SP-fractie vragen de regering op welke wijze deze wet bijdraagt aan een open handelsregister en indien dit niet het geval is op welke wijze dit alsnog mogelijk gemaakt zou kunnen worden. Deze leden zijn eveneens benieuwd hoe de kosten van hergebruik van informatie uit het handelsregister zich verhouden tot de gevraagde vergoeding.

3.3.3 Ontwikkelingen

De leden van de CDA-fractie merken op dat op 4 juli 2016 de toenmalige Minister van Economische Zaken het KvK-rapport «Het Handelsregister en open data» en het TU Delft-rapport «Ontsluiten handelsregister met open data nader belicht» heeft aangeboden aan de Kamer. In hoeverre zijn de resultaten van deze rapporten meegenomen in dit wetsvoorstel? In hoeverre sluit dit wetsvoorstel aan bij het op Europees niveau gekozen beleid van vrije gegevensverstrekking en het uitgangspunt dat brede beschikbaarheid en hergebruik van alle openbare overheidsinformatie voor burgers en bedrijven moet worden bevorderd en gestimuleerd? De regering geeft aan dat met behulp van webservices het handelsregister steeds verder wordt ontsloten voor zowel grote als kleine afnemers. Kan de regering hier nader op ingaan door aan te geven wat precies wordt ontsloten en wat niet wordt ontsloten? Kan de regering aangeven of de kosten die de KvK toekent aan het handelsregister op dit moment transparant zijn of dat er nog verbeteringen nodig en mogelijk zijn op dit punt?

De leden van de SP-fractie zijn benieuwd of het KvK-rapport «Het Handelsregister en open data» en het TU-Delft-rapport «Ontsluiten handelsregister met open data nader belicht» aanleiding hebben gegeven of geven tot wijziging van het wetsvoorstel.

3.4 Invordering van op basis van de Wet op de Kamer van Koophandel verschuldigde vergoedingen

De leden van de CDA-fractie lezen dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de KvK zich bezighoudt met regiostimulering. Deze leden vragen de regering hoe deze regiostimulering er op dit moment uit ziet en of hier eventueel nog knelpunten zich voordoen die kunnen worden opgelost.

4. Regeldruk

De leden van de VVD-fractie nemen met instemming kennis van het voorstel om over te gaan tot het rechtstreeks opnemen van een indicatie van het aantal arbeidsverhoudingen en de geschatte daaruit volgende structurele reductie van de lasten. Deze leden vragen of er ook andere elementen zijn die mogelijk rechtstreeks in het register kunnen worden opgenomen, zodat er een verdere daling van de regeldruk kan worden bereikt.

De leden van de CDA-fractie lezen het wetsvoorstel leidt tot een structurele daling van de regeldruk van circa € 7 miljoen per jaar. Bestaat deze daling geheel uit het feit dat in het handelsregister voortaan wordt gewerkt met het aantal arbeidsverhoudingen in plaats van het werkzame personen of bestaat deze daling uit meerdere onderdelen?

5. Uitgebrachte adviezen

Graag vragen de leden van de VVD-fractie naar de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van centraal aandeelhoudersregister dat uiterlijk in 2017 dient te worden ingesteld. Deze leden vragen daarbij tevens in te gaan op de stand van zaken van de instelling hiervan in andere Europese landen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de Afdeling Advisering van de Raad van State een opmerking heeft gemaakt over de beperking van de uitbreiding van het begrip «bestuursorgaan» tot artikel 28 van de Handelsregisterwet 2007 en dat deze niet ook van toepassing is op de artikelen 30 en 32. Deze leden stemmen in met het antwoord waar het artikel 30 betreft. Maar zij vragen de regering nog eens toe te lichten waarom het begrip bestuursorgaan in artikel 32 niet wordt uitgebreid met de zogenoemde b-organen.

Tot slot doen de leden van de VVD-fractie de suggestie de door de CGV voorgestelde tekstuele verbeteringen over te nemen.

De leden van de CDA-fractie lezen dat het wetsvoorstel in de periode 21 januari 2015 tot 5 maart 2015 is geconsulteerd. Wat is de reden dat het wetsvoorstel pas op 6 maart 2017 is ingediend bij de Kamer? Zijn eventuele reacties die na 5 maart 2015 zijn binnengekomen ook nog meegenomen bij het opstellen van het wetsvoorstel? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet? Deze leden vragen of het klopt dat in omringende landen data uit het handelsregister vrij toegankelijk is voor iedereen en dat in Nederland er beperkt toegang is tot gegevens uit het handelsregister. Zo ja, wat vindt de regering hiervan en waarom kiest Nederland hiervoor? Kan de regering een overzicht geven waarin de verschillen op dit punt met andere Europese landen duidelijk worden? Wat zouden de kosten en de risico's zijn indien er in Nederland een volledig open handelsregister zou komen die gefinancierd wordt uit publieke middelen?

De leden van de CDA-fractie lezen verder dat het onderdeel betreffende het integreren van het centraal aandeelhoudersregister in het handelsregister is geschrapt. De ontwikkeling van het centraal aandeelhoudersregister is aangehouden totdat het Ultimate Beneficial Owner (UBO)-register dat op grond van de Europese Vierde anti-witwasrichtlijn uiterlijk in 2017 dient te worden ingesteld, verder is ontwikkeld. Betekent dit dat het integreren van het centraal aandeelhoudersregister in het handelsregister alsnog gaat gebeuren? Zo ja, wat is op dit moment de inschatting wanneer dit zal zijn? Kan de regering aangeven wanneer de

UBO-wetgeving in de Kamer verwacht mag worden en kan de regering hierbij aangeven wat het niet-voldoen aan de Europese verplichting om dit tijdig geregeld te hebben voor consequenties heeft?

De leden van de CDA-fractie merken op dat de Minister van Economische Zaken op 26 september 2017 een gewijzigde financiële regeling handelsregister 2014 in de Staatscourant heeft gepubliceerd. De kern van de wijziging is dat de staffelkorting voor grootafnemers per 1 januari 2018 komt te vervallen. Zou de regering dit besluit nader kunnen toelichten? Tot slot is bij de totstandkoming van de Handelregisterwetgeving erkenning gegeven aan het belang van de inrichtingsvrijheid van kerkgenootschappen en andere levensbeschouwelijke organisaties. Omwille van de vrijheid van godsdienst, moet voorzichtig worden omgegaan met informatie met betrekking tot geloofsovertuiging van natuurlijke personen. Dit heeft onder meer geleid tot een wettelijk kader dat expliciet stelt dat de KvK voor kerkgenootschappen ex artikel 2:2 Burgerlijk Wetboek (BW) maatwerk mogelijk moet maken. Klopt het dat dit wordt bevestigd in de nieuwe wet? Blijft het een publieke taak van de KvK om maatwerk te leveren voor deze bijzondere doelgroep, met name ook bij de uitwerking van internationale regelingen zoals Legal Entity Identifier (LEI) en UBO?

De voorzitter van de commissie,
Diks

De adjunct-griffier van de commissie,
Kruithof